

PALEOLİTİK ÇAĞ'DA ATEŞ VE YERLEŞİM BİÇİMLERİ

ATEŞİN SİLAH OLARAK KULLANIMI

Ateş insanlar için bir savunma ve saldırı silahı görevi de görmüştür. Yakılan çayırlar ve hareket ettirilen meşaleler hayvan gruplarının avın kolay yapılacağı önceden saptanmış olan yerlere sürülmesini sağlar. Bu tekniğin Paleolitikten bu yana kullanıldığını düşünmek olanaklıdır. Ancak bu tür kullanımların izlerini bulmak oldukça zordur.

Bir arkeolog için doğal kökenli bir çayır yangını ile insan tarafından ateşe verilmiş bir çayırılığı ayırt etmek son derece güçtür. F. Clark Howell'a göre İspanya'da Torralba Acheuleen yatağında avın temelini oluşturan fillerin, çayırların yakılması yoluyla bataklıklara doğru sürüldükleri ileri sürülebilecek bir görüştür.

Diptarih boyunca ateş dumanı av hayvanlarını yuvalarından çıkarmak için de kullanılmış olabilir. Ancak bu konuda da kesin kanıtlar bulmak olanaksızdır. Ayrıca bazı hayvanları mağaralardan çıkararak oraları ele geçirmede de ateş kullanılmış olabilir.

Ateş nemli mağaraların tabanını kaplayan bitkileri ortadan kaldırmada ve mağaralarda yaşayan böcek, akrep, yarasa gibi hayvanları yok etmede en hızlı araçtır. İsrail Taboun Mağarası'nın üst katmanlarında görülen tekrarlanmış yangınların bu şekilde yapılmış oldukları açıklanmaktadır. Avustralya yerlileri ve Afrika'daki Boşimanlar da mağaralarını bu yolla temizlemektedirler. Yine Chou-kou-tien'den de buna örnekler verilmektedir.

Ocakların hayvanlara karşı oynadığı rol ele alındığında bunların kapı yakınında ya da sığınmağın dışında bulunması bu açıdan düşünülebilecek bir noktadır. Ancak bu genel bir durum değildir. Bu durum açık olarak Fransa'da Pech-de-l'Aze II'de ortaya konmuştur ve bu ocaklar girişe doğru yer almaktadır.

Açık hava yerleşim yerlerinde de ateş başıboş gezen etoburlara karşı bir korunma sistemidir. İnsanın yalnızca kendisini saldırıya karşı koruması söz konusu değildir. Aynı zamanda etoburları et rezervlerinden, çeşitli besin maddelerinden ve derilerden uzaklaştırmak amacına da yöneliktir. Ocaklar otomatik olarak çok yaklaşan vahşi hayvanların kaçmasına neden olurlar.

YARARLANILAN KAYNAK:

Perlés,C., (1977), Pr histoire du feu, Paris, Masson.